

การส่งเสริมการจัดกิจกรรมรักการอ่านของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี

อารีรัตน์ เคียงเจริญ*

รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการส่งเสริมการจัดกิจกรรมรักการอ่านของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี (สพป.สิงห์บุรี) จำแนกตามประเภทการจัด การได้รับรางวัลด้านวิชาการ การได้รับรางวัลด้านการอ่าน เงินรายได้สถานศึกษาต่อปี และตามขนาดสถานศึกษา ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดกิจกรรมรักการอ่าน ประชากร คือ สถานศึกษาในสังกัด สพป. จำนวน 118 โรงเรียน ขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 87 โรงเรียน ขนาดกลางถึงขนาดใหญ่พิเศษ 5 โรงเรียน ทั้งหมด 92 โรงเรียน

ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมการส่งเสริมการจัดกิจกรรมรักการอ่านของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านนโยบายและแผนงาน มีระดับการปฏิบัติสูงที่สุด รองลงมาคือด้านนิเทศ กำกับ ติดตาม และด้านการสร้างแรงจูงใจผู้ปฏิบัติงาน ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมการจัดกิจกรรม จำแนกตามประเภทการจัด การได้รับรางวัลด้านการอ่าน เงินรายได้สถานศึกษาต่อปี และตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน ส่วนผลการเปรียบเทียบการได้รับรางวัลด้านวิชาการ พบว่า ในภาพรวมโรงเรียนสังกัด สพป.สิงห์บุรีมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านนโยบายและแผนงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนกิจกรรม และด้านนิเทศ กำกับ ติดตาม มีการปฏิบัติต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ผลจากการวิเคราะห์ปัญหา พบว่า ด้านนโยบายและแผนงานมีปัญหามากที่สุด ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และด้านนิเทศ กำกับ ติดตาม รองลงมาตามลำดับ มีข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาด้านนโยบาย คือต้นสังกัดควรมีการส่งเสริมการดำเนินนโยบายการอ่านอย่างต่อเนื่อง ไม่เปลี่ยนแปลงตามกระแสการเมือง ผลการสัมภาษณ์โรงเรียนที่ได้รับรางวัล พบว่า ผู้บริหารมีภาวะผู้นำให้ความสำคัญเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดกิจกรรมรักการอ่าน และมีบทบาทในการผลักดันนโยบายส่งเสริมการอ่านของสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ

* นักศึกษาหลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา

** อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาการอ่านในปัจจุบันของเด็กไทยเป็นปัญหาที่สำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะนักเรียนระดับประถมศึกษาจำนวนไม่น้อยที่ยังอ่านภาษาไทยไม่คล่อง ซึ่งอาจรวมไปถึงเด็กนักเรียนที่สะกดคำไม่ได้ อ่านออกเสียงไม่ถูกต้อง สถานการณ์ความสามารถด้านการอ่านของเด็กไทยอยู่ในภาวะวิกฤต จากผลการทดสอบจาก Program for International Student Assessment (PISA) ปี พ.ศ. 2552 พบว่า เด็กไทยมีผลคะแนนเฉลี่ยทางด้าน การอ่านต่ำกว่ามาตรฐานเมื่อเทียบกับ 65 ประเทศทั่วโลก ระดับความสามารถโดยเฉลี่ยด้านการอ่านเด็กไทยติดอยู่ในอันดับที่ 5 (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน, 2554 : 1) และจากข้อมูลผลการสำรวจของสำนักสถิติงานแห่งชาติ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2555 : 5) เกี่ยวกับอัตราการอ่านหนังสือนอกเวลาเรียนจำแนกตามเขตการปกครองและภาค พบว่า ในปี พ.ศ. 2551 เด็กไทยในพื้นที่ภาคกลางมีอัตราการอ่านหนังสือนอกเวลาเรียนเพียงร้อยละ 32.4 และเพิ่มขึ้นเป็น 53.8 ในปี พ.ศ. 2554 จะเห็นว่าเป็นอัตราการอ่านหนังสือที่ต่ำมาก (มากที่สุดได้แก่ กรุงเทพมหานคร ปี 2551 ร้อยละ 45.3 และปี 2554เพิ่มเป็นร้อยละ 63.0)

สำหรับสภาพปัญหาการอ่านของนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจังหวัดสิงห์บุรีนั้น จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ภาษาไทยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (O-NET) ปีการศึกษา 2554 ในระดับประเทศและระดับเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า มีคะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 50.04 และ 53.73 ตามลำดับ ในขณะที่ข้อมูลการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ภาษาไทยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (O-NET) ปีการศึกษา 2554 ในระดับประเทศและระดับเขตพื้นที่การศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 48.11 และ 51.68 ตามลำดับ และจากผลรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2554 รายวิชาภาษาไทย มีคะแนนค่าเฉลี่ยร้อยละ 58.75 จากข้อมูลดังกล่าว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี จึงมีส่วนสำคัญในการแก้ปัญหา พัฒนา และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านผ่านกระบวนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของสถานศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามนโยบายและกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการและของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดกิจกรรมรักการอ่านของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน เพื่อค้นหาคำตอบดังกล่าวและควรศึกษาปัญหาการส่งเสริมการจัดกิจกรรมและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา เพื่อเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการส่งเสริมการจัดกิจกรรมรักการอ่านของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมการจัดกิจกรรมรักการอ่านจำแนกตามประเภทการได้รับการได้รับรางวัลด้านวิชาการ การได้รับรางวัลด้านการอ่าน เงินรายได้สถานศึกษาต่อปีและตามขนาดสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดกิจกรรมรักการอ่านในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี
4. สมมุติฐานการวิจัย
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรีที่มีประเภทการจัดต่างกัน การได้รับรางวัลด้านวิชาการ การได้รับรางวัลด้านการอ่าน เงินรายได้สถานศึกษาต่อปี และขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมรักการอ่านแตกต่างกัน

3. ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ด้วยวิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) ใช้ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี จำนวน 118 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนขนาดเล็ก 87 โรงเรียน ขนาดกลางถึงขนาดใหญ่พิเศษ 5 โรงเรียน รวม 92 โรงเรียน โดยใช้ตัวแทนของสถานศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา/รองฯ ฝ่ายวิชาการ ครูบรรณารักษ์ ห้องสมุด/ครูที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ และหัวหน้ากลุ่มสาระภาษาไทย เป็นผู้ให้ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากกรอบแนวคิดการวิจัยและหาคุณภาพด้วยวิธีวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) จากการวิเคราะห์ความถูกต้องของข้อคำถามรายข้อกับผลรวมทั้งหมด (Corrected Item Total Correlation) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .96 การเก็บและรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ให้ผู้แทนสถานศึกษาตอบทางไปรษณีย์ โดยส่งไปทั้งหมด 276 ฉบับ ได้กลับคืนมา 249 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90 หรือเท่ากับ 83 โรงเรียน แล้ววิเคราะห์ข้อมูลที่ได้กลับคืนโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์ t-test สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพนั้นผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อใช้สัมภาษณ์ผู้แทนของโรงเรียนที่เคยได้รับรางวัลด้านการอ่านจำนวน 5 โรงเรียน และวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

4. สรุปผลการวิจัย

ก. ผลการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ 3 ข้อ มีรายละเอียดดังตารางที่ 1-4

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี จำแนกเป็นรายด้าน (n = 83)

การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน สังกัด สพป.สิงห์บุรี	\bar{x}	S.D	ระดับปฏิบัติ	อันดับ
1. ด้านนโยบายและแผนงานส่งเสริมกิจกรรม รักการอ่าน	4.24	0.50	มาก	1
2. ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนกิจกรรม	4.12	0.58	มาก	6
3. ด้านนิเทศ กำกับ ติดตาม การปฏิบัติ กิจกรรม	4.22	0.60	มาก	2
4. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการ จัดกิจกรรม	4.15	0.62	มาก	4
5. ด้านการสร้างความเป็นเลิศทางการอ่านของ นักเรียน	4.14	0.58	มาก	5
6. ด้านการประเมินและปรับปรุงกิจกรรม	4.05	0.66	มาก	7
7. ด้านการสร้างแรงจูงใจผู้ปฏิบัติงาน	4.20	0.69	มาก	3
เฉลี่ยรวม	4.16	0.06	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.16$) โดยด้านนโยบายและแผนงานส่งเสริมกิจกรรมรักการอ่านมีระดับการปฏิบัติสูงที่สุด ($\bar{x} = 4.24$) รองลงมาคือ ด้านนิเทศ กำกับ ติดตาม การปฏิบัติกิจกรรม ($\bar{x} = 4.22$) และ ด้านการสร้างแรงจูงใจผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 4.20$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบการส่งเสริมการจัดกิจกรรมรักการอ่านของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาสิงห์บุรี จำแนกตามประเภทการจัด การได้รับรางวัลด้านวิชาการ และการได้รับรางวัลด้านการอ่าน (n = 83)

การจัดกิจกรรมรักการอ่าน	ประเภทการจัด			รางวัลด้านวิชาการ			รางวัลด้านการอ่าน								
	อนุบาล-มัธยมต้น (n=28)		อนุบาล-ประถม (n=55)	เคยได้รับ (n = 16)		ไม่เคยได้รับ (n = 67)	เคยได้รับ (n = 15)		ไม่เคยได้รับ (n = 68)						
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	t						
1. ด้านนโยบายและแผนงานส่งเสริมกิจกรรมรักการอ่าน	4.12	0.55	4.05	0.55	1.009	4.81	0.49	4.14	0.54	-3.823**	4.04	0.41	4.08	0.57	-4.87
2. ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนกิจกรรม	3.98	0.66	3.90	0.61	1.000	3.76	0.57	3.96	0.64	-2.012*	3.96	0.54	3.92	0.65	.416
3. ด้านนิเทศ กำกับ ติดตาม การปฏิบัติกิจกรรม	4.05	0.65	4.06	0.66	-1.144	3.85	0.67	4.10	0.65	-2.426*	4.13	0.47	4.04	0.69	.888
4. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมกิจกรรม	4.02	0.67	3.93	0.68	1.004	3.79	0.62	4.00	0.68	-1.948	4.02	0.54	3.94	0.70	.705
5. ด้านการสร้างความเป็นเลิศทางการอ่านของนักเรียน	3.98	0.65	3.93	0.65	.616	3.80	0.55	3.98	0.66	-1.806	4.01	0.51	3.93	0.67	.715
6. ด้านการประเมินและปรับปรุงกิจกรรม	3.90	0.66	3.87	0.71	.339	3.73	0.61	3.91	0.71	-1.651	3.97	0.56	3.86	0.72	1.124
7. ด้านการสร้างแรงจูงใจผู้ปฏิบัติงาน	4.08	0.66	3.99	0.72	.951	3.90	0.61	4.05	0.72	-1.342	4.12	0.54	4.00	0.73	1.023
รวม	4.02	0.56	3.96	0.58	.760	3.81	0.48	4.02	0.59	-2.358*	4.04	0.43	3.97	0.60	.894

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน จำแนกตามประเภทการจัด พบว่า สถานศึกษาในระดับอนุบาลถึงมัธยมต้นกับระดับประถมศึกษา ในภาพรวมและทุกด้านมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่ไปไปตามสมมุติฐาน ผลการเปรียบเทียบที่จำแนกตามรางวัลด้านวิชาการ พบว่า ในภาพรวมสถานศึกษาที่เคยได้รับรางวัลด้านวิชาการกับไม่เคยได้รับรางวัลมีการปฏิบัติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานและเมื่อพิจารณาทางด้าน มีการปฏิบัติแตกต่างกันในด้านนโยบายและแผนงานส่งเสริมกิจกรรมรักการอ่าน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนกิจกรรม และด้านนิเทศ กำกับ ติดตาม มีการปฏิบัติต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน และผลการเปรียบเทียบจำนวนตามรางวัลด้านการอ่าน พบว่า สถานศึกษาที่เคยได้รับรางวัลด้านการอ่านกับไม่เคยได้รับรางวัลมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบการส่งเสริมการจัดกิจกรรมรักการอ่านของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษาลิขบุรี จำแนกตามเงินรายได้สถานศึกษาต่อปีและขนาดสถานศึกษา (n = 83)

การจัดกิจกรรมรักการอ่าน	เงินรายได้สถานศึกษาต่อปี			ขนาดสถานศึกษา			t			
	น้อยกว่า 1 แสนบาท (n=67)		มากกว่า 1 ล้านบาท (n=16)	ขนาดเล็ก (n = 55)		ขนาดกลางถึงขนาดใหญ่พิเศษ (n = 28)				
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D				
1. ด้านนโยบายและแผนงานส่งเสริมกิจกรรมรักการอ่าน	4.08	0.55	4.04	0.56	4.04	0.55	1.009	4.14	0.54	-1.340
2. ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนกิจกรรม	3.94	0.63	3.85	0.60	3.91	0.65	1.000	3.96	0.58	-0.573
3. ด้านนิเทศ กำกับ ติดตาม การปฏิบัติกิจกรรม	4.06	0.61	4.03	0.67	4.05	0.67	-1.144	4.06	0.63	-0.076
4. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการจัดกิจกรรม	3.98	0.73	3.86	0.66	3.95	0.67	1.004	3.97	0.68	-2.49
5. ด้านการสร้างความเป็นเลิศทางการอ่านของนักเรียน	3.98	0.64	3.80	0.64	3.92	0.63	.616	4.00	0.68	-0.948
6. ด้านการประเมินและปรับปรุงกิจกรรม	3.89	0.69	3.85	0.71	3.88	0.67	.339	3.88	0.74	-0.051
7. ด้านการสร้างแรงจูงใจผู้ปฏิบัติงาน	4.04	0.70	3.94	0.72	4.02	0.70	.951	4.03	0.71	-0.067
รวม	4.00	0.57	3.91	0.58	3.97	0.57	.760	4.01	0.58	-0.497

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน จำแนกตามเงินรายได้ของสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาที่มีเงินรายได้ต่ำกว่า 1 ล้านบาท กับสถานศึกษาที่มีเงินรายได้ มากกว่า 1 ล้านบาท มีระดับการปฏิบัติทุกด้านไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน และผลการเปรียบเทียบตามขนาดสถานศึกษาที่แตกต่างกัน พบว่า ในภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานเช่นกัน

ตารางที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ปัญหา	จำนวน	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
1. ด้านนโยบายและแผนงานส่งเสริมกิจกรรมรักการอ่าน นโยบายเปลี่ยนแปลงบ่อย ตามกระแสการเมือง	186	นโยบายควรมีความต่อเนื่อง ชัดเจน สามารถนำนโยบายลงสู่การปฏิบัติได้ทันที	155
2. ด้านการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนกิจกรรม ขาดงบประมาณสนับสนุน	124	จัดสรรงบประมาณพิเศษเพิ่มเติม	98
3. ด้านนิเทศ กำกับ ติดตาม การปฏิบัติกิจกรรม ขาดความต่อเนื่อง	165	นิเทศ กำกับ ติดตามอย่างจริงจังต่อเนื่อง เป็นรูปธรรม เชื่อถือได้	97
4. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการจัดกิจกรรม แหล่งเรียนรู้ที่จำเป็นไม่เพียงพอ	175	พัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด	132
5. ด้านการสร้างความเป็นเลิศทางการอ่านของนักเรียน กิจกรรมไม่เป็นที่สนใจ ขาดการบูรณาการกับสาระการเรียนรู้	152	บูรณาการกิจกรรมเข้าทุกกลุ่มสาระ และสร้างสรรค์กิจกรรมให้เหมาะสม ให้เกิดความน่าสนใจ	104
6. ด้านการประเมินและปรับปรุงกิจกรรม ขาดความต่อเนื่องและขาดการรายงานผลการประเมิน	90	ประเมินตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุดกิจกรรม พร้อมทั้งรายงานผลการประเมินเพื่อปรับปรุงพัฒนาต่อไป	78
7. ด้านการสร้างแรงจูงใจผู้ปฏิบัติงาน ขาดแรงจูงใจจากผู้บังคับบัญชา	130	สร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูและนักเรียน ยกย่อง ชมเชย ให้เป็นแบบอย่างที่ดี	72

จากตารางที่ 4 พบว่าปัญหาส่วนใหญ่คือด้านนโยบายและแผนงานส่งเสริมการอ่านมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยตามกระแสการเมือง รองลงมาคือการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่เพียงพอ และการนิเทศ กำกับ ติดตามการปฏิบัติกิจกรรมขาดความต่อเนื่อง มีข้อเสนอแนะให้นโยบายไม่ควรมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย ควรพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ให้เกิด

ประโยชน์มากที่สุดและควรบูรณาการกิจกรรมการอ่านเข้ากับกลุ่มสาระการเรียนรู้ สร้างสรรค์ กิจกรรมรักการอ่านให้เหมาะสมและให้น่าสนใจ

ข. ข้อค้นพบจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

ข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์การสัมภาษณ์ พบว่า บทบาทของผู้บริหารมีส่วนสำคัญยิ่ง ในการส่งเสริมการจัดกิจกรรม ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำและเห็นความสำคัญของการส่งเสริมการอ่าน จะช่วยให้การดำเนินนโยบายการอ่านประสบผลสำเร็จ และต้องถือเป็นหน้าที่ของครูทุกคนในการบูรณาการการอ่านเข้ากับทุกกลุ่มสาระ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของผู้บริหารและครูในการร่วมกัน จัดกิจกรรม ร่วมการวางแผน ร่วมดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ร่วมนิเทศ กำกับ ติดตามและ ประเมิน จึงจะสามารถผลักดันให้การจัดกิจกรรมสัมฤทธิ์ผลได้ตามเจตนารมณ์ สำหรับข้อจำกัด คือ ขาดงบประมาณสนับสนุน เพราะสถานศึกษาจะได้รับเงินอุดหนุนรายหัวจากภาครัฐตาม จำนวนนักเรียน ถ้ามีจำนวนนักเรียนน้อยก็ได้รับเงินน้อยตามไปด้วย ขาดครูหรือบุคลากรในการ ทำกิจกรรม เนื่องจากครูมีภาระงานมาก ทั้งงานธุรการ การเงิน อบรมฯ จึงไม่สามารถจัดสรรเวลา ในการทำกิจกรรมได้ต่อเนื่อง

7. การอภิปรายผล

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า สถานศึกษา สังกัด สพป.สิงห์บุรีมีการปฏิบัติด้านนโยบาย และแผนงานส่งเสริมกิจกรรมรักการอ่านอยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงที่สุด แสดง ว่าสถานศึกษาสังกัด สพป.สิงห์บุรีให้ความสำคัญกับนโยบายอันเป็นแนวทางในการปฏิบัติ กิจกรรมพัฒนาการอ่านแก่ผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวนโยบายของ สพฐ. เรื่องนโยบายส่งเสริม นิสัยรักการอ่าน ปีงบประมาณ 2557 - 2561 ที่ได้กำหนดลักษณะ เป้าหมายคุณภาพผู้บริหาร คุณภาพครู คุณภาพนักเรียน และคุณภาพโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน, 2556 : 10 - 18) โดยกำหนดให้ทุกโรงเรียนในสังกัด เป็นโรงเรียนที่ต้องมีนโยบาย ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน คล้ายกับเรื่องรองลงมาคือ การนิเทศ กำกับ ติดตาม การปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กล่าวถึงการกำกับ นิเทศ ติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและพัฒนาห้องสมุดให้เป็นไปตามเป้าหมาย ไว้ ว่า (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556 : 22) ให้โรงเรียนมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและพัฒนาห้องสมุดตามเป้าหมายที่กำหนด มีการรายงานผลการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุดต่อหน่วยงานต้น สังกัดและผู้ที่เกี่ยวข้อง และมีการนำผลการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนา ห้องสมุดมาใช้ในการพัฒนางานตามเป้าหมายต่อไป ซึ่งสถานศึกษาสังกัด สพป.สิงห์บุรี ก็มีการ ดำเนินการในเรื่องนี้อยู่ในระดับมากเช่นกัน แต่ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาปัญหาการส่งเสริมการจัด

กิจกรรมรักการอ่านในการวิจัยครั้งนี้กลับพบว่า สถานศึกษาสะท้อนปัญหาว่า นโยบายจากต้นสังกัดมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยตามกระแสการเมือง และการนิเทศ กำกับ ติดตามการปฏิบัติ กิจกรรมยังขาดความต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในช่วงเวลาของการเก็บและรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ เป็นช่วงปีที่มีการเปลี่ยนแปลงผู้นำทางการเมืองด้านการศึกษาอยู่บ่อยครั้งก็เป็นได้

ด้านการสร้างแรงจูงใจผู้ปฏิบัติงาน แรงจูงใจทำให้เกิดความตั้งใจพยายาม สอดคล้องกับความคิดของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2547 : 121. อ้างถึงใน พัทธี เหลืองอุดม, 2553 : 6) ที่กล่าวว่า ความพึงพอใจในการทำงานของบุคคลในองค์กร มีผลต่อความสำเร็จของงาน และสอดคล้องกับแนวคิดของ พัทธี เหลืองอุดม (2553 : บทคัดย่อ) แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูส่งผลต่อประสิทธิผลของงาน

ในขณะเดียวกัน พบว่า ด้านการประเมินและปรับปรุงกิจกรรม อยู่เป็นลำดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการประเมิน จึงส่งผลให้การดำเนินกิจกรรมไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ประโยชน์และความสำคัญของการประเมินสามารถช่วยให้แผนงานบรรลุวัตถุประสงค์ ควบคุมคุณภาพของกิจกรรม และเป็นข้อมูลย้อนกลับที่บ่งบอกถึงประสิทธิภาพการดำเนินการดำเนินกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สมคิด พรหมจ้อย (2550 : 37) ได้กล่าวประโยชน์ของการประเมินโครงการ ซึ่งพอจะสรุปได้ ดังนี้ 1) ช่วยให้ข้อมูลและสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจ 2) ช่วยทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจน 3) ช่วยในการจัดหาข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้าปัญหา และอุปสรรคของการดำเนินโครงการ 4) ช่วยให้อายุเกี่ยวกับความสำเร็จ และความล้มเหลวของโครงการ 5) ช่วยให้ข้อมูลที่บ่งบอกถึงประสิทธิภาพของการดำเนินโครงการ 6) เป็นแรงจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานในโครงการ เพราะการประเมินโครงการด้วยตนเองจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานได้ทราบผลการดำเนินงาน จุดเด่น จุดด้อยและนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

8. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. นโยบายจากหน่วยงานต้นสังกัดควรมีความมั่นคงและต่อเนื่อง ไม่ควรเปลี่ยนแปลงบ่อย นโยบายควรมีความชัดเจนแล้วสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

2. นโยบายจากหน่วยงานต้นสังกัดควรมีความสอดคล้องกับสภาพและบริบทของสถานศึกษาที่รับสนองนโยบาย

3. ควรมีการจัดสรรงบประมาณพิเศษให้สำหรับสถานศึกษาที่มีความแตกต่างกันทั้งทางด้านบริบท ขนาด เงินอุดหนุนที่ได้รับ ควรมีเกณฑ์การพิจารณาที่คำนึงความแตกต่าง เพื่อใช้ในการสนับสนุนและส่งเสริมการจัดกิจกรรม

4. รัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานต้นสังกัดต้องเป็นองค์กรหลักในการขับเคลื่อนและดำเนินการเชิงรุก ควรเร่งสนับสนุนและส่งเสริมการอ่านอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับนโยบายของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่าน กำหนดหลักสูตร งบประมาณ บุคลากร และแนวทางการส่งเสริมกิจกรรมอย่างจริงจังต่อเนื่อง

2. ผู้บริหาร ครู บรรณารักษ์ ครอบครัวยุ และองค์กรภายนอกอื่น ๆ ประสานงานอย่างใกล้ชิดในการกำหนดกิจกรรมที่น่าสนใจและสร้างสรรค์เพื่อสร้างเสริมการสร้งนิสัยการอ่านทั้งในและนอกห้องเรียน

3. ครอบครัวยุสามารถช่วยครูและบรรณารักษ์ในการสร้งนิสัยที่ดีในการอ่านให้แก่เด็กของตนและเด็กอื่น ๆ

4. ควรพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้อยู่บนพื้นฐานของงานวิจัย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล และเกิดพฤติกรรมรักการอ่าน จนเกิดเป็นนิสัยรักการอ่านที่คงทนและยั่งยืน

5. ควรมีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลสู่สถานศึกษาอื่น ๆ เพื่อเป็นแบบอย่างในการจัดการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบ/แนวทางการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการอ่านในแต่ละประเภทที่ส่งผลต่อพฤติกรรมและประสิทธิภาพทางการอ่านของผู้เรียนในระดับชั้นที่ต่างกัน ซึ่งจะช่วยให้มองเห็นภาพการวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมการอ่านที่มีปัจจัยแตกต่างกัน และเกิดประโยชน์ต่อผู้ทำวิจัยเกี่ยวกับการอ่านสำหรับใช้เป็นแนวทางในการทำวิจัย

2. ควรศึกษาในเชิงลึกเน้นการวิจัยเชิงคุณภาพในเรื่องปัญหาในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน

3. ควรมีการนำประเด็นที่ศึกษาเกี่ยวกับการอ่านไปใช้ประโยชน์สำหรับศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับทักษะอื่น เช่น การพูด การฟัง และการเขียน

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: สหมิตรออฟเซต.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2550). เทคนิคการประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ: ครูสภา ลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2556). แนวทางการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน . กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.). (2554). ชุดข้อมูลเผยแพร่สำรวจนิสัย “การอ่าน” รากฐานสังคมแห่งการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2555). การสำรวจการอ่านหนังสือของประชากร พ.ศ. 2554. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.

ภาษาอังกฤษ

หนังสือ

- Creswell, John W. (2008) **Educational Research : Planning, Conducting, and Evaluating Quantitative and Qualitative Research.** (3 rd. ed.) New Jersey : Pearson Education; Inc.